

Олександр Кучерук

*Кандидат історичних наук, завідувач
Музею Української революції 1917–
1921 рр.*

На основі нових документів досліджується громадсько-політичне життя на українських землях, що входили до Генеральної Губернії, у 1940 році, зокрема, відносини між підпільною революційною Організацією Українських Націоналістів на чолі з Андрієм Мельником та легітимною громадською харитативною організацією — Українським Центральним Комітетом на чолі з Володимиром Кубійовичем. Публікуються протоколи спільних нарад провідників цих організацій.

Ключові слова: Організація Українських Націоналістів, Український Центральний Комітет, Володимир Кубійович.

Olexandr Kucheruk

«...all tied with the liberation of Ukraine»

(To the Organization of Ukrainian Nationalist Organization and Ukrainian Central Committee relationship origin at the beginning of World War II) Article is devoted to the socio-political life on the Ukrainian territories belonging to the General Government in 1940, and is based on new documents. Relationships between the underground Organization of Ukrainian Nationalists, led by Andriy Melnyk and the legitimate Ukrainian Central Committee, headed by Volodymyr Kubiyovych are overviewed. Minutes of the meetings of leaders are published.

Key words: the Organization of Ukrainian Nationalists, the Ukrainian Central Committee, Volodymyr Kubiyovych.

«...ВСЕ, ЩО ЗВ'ЯЗАНЕ З ВИЗВОЛЕННЯМ УКРАЇНИ» (До генези відносин Організації Українських Націоналістів та Українського Центрального Комітету на початку Другої світової війни)

Створення і початки діяльності Українського Центрального Комітету (УЦК) в Кракові частково висвітлено у працях і спогадах голови УЦК Володимира Кубійовича та його співробітників, пізніших мемуарних та принагідних інформативних публікаціях до ювілейних дат життя В. Кубійовича тощо.

У вересні 1939 р., згідно з таємним пактом Молотова-Ріббентропа, Йосиф Сталін та Адольф Гітлер розчленували Польщу, внаслідок чого в *«межах Велико-Німецької держави [опинилися] західно-українські етнографічні території [...] – а саме: Лемківщина, Посяння, Холмщина і Підляшшя»*¹. Ці українські землі увійшли до новоствореної територіально-адміністративної одиниці Райху – Генеральної Губернії з центром у Кракові, що складалась з чотирьох округів (дистриктів). На початку радянсько-німецької війни, у серпні 1941 р., до Генеральної Губернії долучено також Східну Галичину з центром у Львові.

Ще 1939 року на цих українських землях, за словами сучасника Миколи Денисюка, *«німецькі окупаційні чинники поставилися негативно до продовження випробуваних нами в минулому власних форм українського організованого життя. У новій окупаційній системі передбачалося лише організації допомогового характеру»*².

Першою формою українських організацій на терені Генеральної Губернії були Українські Комітети, що виступали часто під різними назвами, як: Допомогові Комітети, Народні ради, Національні Ради і т. п.³

ОУН, незважаючи на складні внутрішні процеси, зокрема створення групою Степана Бандери окремої організації ОУН(б),

¹ Офіційний журнал Українського Центрального Комітету. // Архів наукового товариства імені Шевченка в Європі — Арк. 1.

² Цит. за: Кубійович В. Українці в Генеральній губернії. 1939—1941. — Чикаго, 1975. — С. 7.

³ Офіційний журнал... — Арк. 1—2.

залишалася найпотужнішою українською силою, яка асоціювалася у суспільстві з державницькими традиціями і чином. Підтвердженням цього є слова провідного громадсько-політичного діяча того часу В. Кубійовича: «Єдиною активною й сильною організацією в німецькій дійсності була Організація Українських Націоналістів (ОУН), провідник якої полк. Андрій Мельник перебував на території Райху»⁴.

Первісно ОУН «опанувала ряд комітетів, зокрема краківський, який виконував певною мірою функції централі, і від проводу ОУН вийшла концепція створити єдину суспільно-громадську організацію всіх українців в Генеральній Губернії»⁵. Функціями нової структури мала б стати «організація та репрезентація українців в Генеральній Губернії з культурними, економічними і допомоганими завданнями»⁶.

Справу утворення організації вів крайовий провідник ОУН у Генеральній Губернії Роман Сушко, його найближчим помічником був Осип Бойдуник. Саме Р. Сушко очолив українську делегацію у складі 9 осіб (Р. Сушко, В. Кубійович, Б. Ріпецький, Зенон Пеленський, Василь Глібовицький, Юрій Пеленський, Стефан Ванчицький, Володимир Блаватський, О. Бойдуник), яка 12 листопада 1939 р. зустрілася з керівником німецької адміністрації Генеральної Губернії Гансом Франком. В зустрічі також взяли участь нацистські фахівці з українських справ – Альфред Бізанц і Гайнріх Курц.

Делегація вручила генерал-губернатору меморіал, в якому було викладено «справу загальної організації українців в Ген[еральному] Губернаторстві»⁷. Німецька сторона дала принципову згоду на створення такої української організації.

Головою загальноукраїнської структури в Генеральній Губернії мав стати провідник ОУН на Генеральній Губернії член ПУН Р. Сушко⁸, тому він очолив делегацію на переговорах з Г. Франком, проте генерал-губернатор сказав, що «дуже радо бачив би полк. Сушка на цьому посту, але з тактичних міркувань буде

⁴ Кубійович В. Українці в Генеральній губернії... — С. 57.

⁵ Там само. — С. 59.

⁶ Кубійович В. Мені 85. — Париж; Мюнхен: Молоде життя, 1985. — С. 88.

⁷ Офіційний журнал... — Арк. 4.

⁸ Кубійович В. Українці в Генеральній губернії... — С. 65—66.

краще, щоб формально хто інший буде очолювати організацію»⁹. Тоді на посаду голови УНО запропоновано професора В. Кубійовича, на що німецька сторона дала свою згоду. В офіційному журналі, де фіксувалися всі події, заходи та справи, з приводу історії створення Комітету говориться: «Співпрацювали при цьому: проф. Кубійович, полк. Сушко, др. Гнаткевич, інж. Бойдуник, інж. Хроновят, мгр. Рак, а з німецької сторони – полк. Бізанц і др. Кури»¹⁰.

Українці мали намір назвати новостворену організацію «Українське Національне Об'єднання» (УНО), подібно до існуючої української громадської організації в Німеччині, і почали формувати структуру та готувати статут, який згодом мали передати німецькій владі на затвердження. Робота над статутом і, відповідно, над формальною легалізацією структури затягнулася на довший час, тому комітет розпочав свою діяльність, не чекаючи на затвердження німецьким урядом.

Початок діяльності УЦК можна датувати 5 лютого 1940 р. — днем оприлюднення обіжного листа № 1 про заснування Української Станиці в Кракові та створення чотирьох відділів. У квітні 1940 р. у Кракові відбувся перший з'їзд представників усіх українських комітетів Генеральної Губернії. На початку червня 1940 р. німецька влада нарешті затвердила статут, визначивши назву української організації – Український Центральний Комітет (УЦК). (Далі ми будемо вживати саме цю назву). В офіціозі УЦК з цього приводу зазначалось: «Статут цей оформлював наше суспільне життя, вправді не так цілковито вичерпуюче, як цього хотілось при проєктованому в січні статуті Українського Національного Об'єднання (УНО), однак по змісті дуже до тої первісної форми зближено, з тою тільки різницею, що завдання УЦК очеркнено як харитативне. Всі існуючі до цього часу організації в терені мали бути обов'язково перемінені на Відділи УЦК під назвою згідно зі статутом [...]. Щойно з остаточним оформленням Українського Центрального Комітету почалася планова і систематична праця над розбудовою нашого суспільного життя у всіх його ділянках і напрямках [...]»¹¹.

⁹ Офіційний журнал... — Арк. 4.

¹⁰ Там само. — Арк. 5.

¹¹ Там само. — Арк. 9.

Голова УЦК В. Кубійович пізніше писав: *«Велике значення для моєї й усього УЦК праці мали взаємовідносини з ОУН. [...] У практиці я мусив зважати на дійсність, тобто на силу різних установ і організацій, у першу чергу на ОУН»*. Через те, що чимало націоналістів, які працювали в системі УЦК, виконували одночасно свої функції в ОУН, *«поставали конфлікти, які не були корисні для праці»*¹². Останнє викликало потребу у проведенні зустрічі провідників ОУН і УЦК із метою визначити сфери діяльності та принципи взаємодії.

УЦК як українська громадська структура, що була інспірована Організацією Українських Націоналістів, визнавала політичну зверхність ОУН. Для точного визначення компетенцій УЦК підготовлено спеціальну нараду, що розпочалася в суботу 14 грудня 1940 р. в Берліні за участю очільників УЦК та ОУН.

У роботі наради взяли участь такі особи: від ОУН – її голова Андрій Мельник, члени проводу Р. Сушко, Микола Сціборський та Зеновій Книш, від УЦК – його голова В. Кубійович та члени правління В. Глібовицький і Атанас Мілянч. Головував на нараді А. Мельник, секретарями були З. Книш і А. Мілянч.

Зберігся рукописний протокол першого дня наради, на якій було обговорено більшість питань порядку денного, зокрема основні напрямки діяльності УЦК, розмежування сфер діяльності між ОУН й УЦК, а також робота з молоддю.

Як видно з протоколу, А. Мельник, як завжди, був небагатослівний. На подібних нарадах він вислуховував думки сторін і потім формулював рішення, що сприймалося як обов'язкове для виконання.

З першого питання доповідали В. Глібовицький та В. Кубійович. Перший зазначив, що *«УЦК являється свого роду українським урядом, хоч і з великими обмеженнями»*^{*}. Він наголосив, що за ОУН слід залишити *«політику, військові й розвідочні справи»*, а щодо УЦК, то він *«вестиме свої статутіві речі в порозумінні з ОУН, узгіднивши перед тим платформу співпраці з ОУН»*. Політичні справи мають і далі залишатися прерогативою ОУН: *«УЦК не обходить безпосередня справа ведення політики, зокрема заграничної, як теж військової справи»*.

¹² Кубійович В. Мені 85... — С. 94—95.

^{*} Тут і далі цитуються нижченаведені документи.

Щодо зв'язків між новоствореним комітетом та ОУН В. Кубійович зазначив: *«95% праці ОУН можна виконати через УЦК. Побажано, щоб якнайбільше націоналістів там працювало».*

Точку зору ОУН першим висловив З. Книш, наголосивши, що *«ОУН, яка самотня із українських політичних організацій не стратила голови в воєнній суматосі і перша зачала громадську справу ставити на ноги»* і є об'єднуючим чинником в тогочасній політичній ситуації. За його словами, ОУН розглядає УЦК як *«певну базу, що до неї можна і треба притягати в співпрацю інші позитивні українські елементи».* Підсумував дискусію В. Кубійович, ствердивши, що принципових розбіжностей між ОУН і УЦК не існує, натомість між ними є повне порозуміння і співпраця, оскільки з допомогою УЦК *«можна тут витворити якусь форму української влади»* і у майбутньому використати цей досвід на території всієї України, готуючи і виховуючи для ОУН *«симпатиків і кандидатів».*

Наради продовжено через декілька днів — 19 і 20 грудня. Внаслідок цих нарад було вироблено документ з назвою *«Підсумки конференції представників ОУН і УЦК в днях 14, 19, 20 грудня 1940 року».* Документ містив 10 пунктів. В ньому визначалось, що УЦК *«стоїть на ґрунті націоналістичного світогляду»* і буде *«переводити свою діяльність у згоді з націоналістичними програмовими засадами»;* ОУН зі свого боку надавала своєму членству право і можливість для роботи в структурах УЦК.

Досягнуті домовленості мали свій подальший розвиток. Так, у листі від 7 травня 1941 р. до голови ОУН А. Мельника голова УЦК В. Кубійович наголошував, що *«сподівана скоро актуалізація Української Держави вимагає якнайскорішої концентрації українських сил під одним сильним Національним Проводом»*, і викладав своє бачення майбутніх дій: *«Практичні висновки є такі: 1) Полк[овник] Мельник, ставши на надрядному становищі, стає вождем Нації, не обмежується, як досі, до вузьких рамок ОУН; 2) на своїх співробітників покликає українських людей, найкращих щодо характеру, здібностей та фаховості, не оглядаючись на їхню політично-партійну сторінку; 3) в самому ОУН переведе повну й радикальну санацію “in capite et membris”¹⁴; 4) з*

¹⁴ *In capite et membris* (лат). — тут: опанувавши членством.

УЦК ладнає співпрацю на платформі однакової обосторонньої діловості й довіреності, формуючи себе взаємно про всі почини та ділання»¹⁴.

Документ 1.

Протокол конференції з дня 14 грудня 1940 р.

Документ зберігається в Архіві ОУН в Києві (в необробленій і не каталогізованій частині). Рукописний текст протоколу наради нанесений чорнилом з одного боку 4-х аркушів форматом, близьким до сучасного А4, густо, дрібними літерами, без правок і дописок. Документ не завірений.

При публікації виправлено лише очевидні описки, частково унормовано пунктуацію. Прийнята у той час велика літера у назвах установ і організацій зберігається. Окремі скорочення в тексті, що часто зустрічаються, не розкриваються (полк. – полковник, проф. – професор, ред. – редактор, мр., мгр. – магістр, інж. – інженер). Підкреслення у тексті збережено.

Приявні:

полк. Мельник Андрій,
проф. Кубійович Володимир,
полк. Сушко Роман,
інж. Сціборський Микола,
ред. Глібовицький Василь,
інж. Мілянч Атанас,
мр. Книш Зиновій.

Конференція зачалась о год. 4 п[о] п[олудні].

полк. Мельник: відкрив конференцію, привітав представників УЦК, на секретарів покликав інж. Мілянча й мр. Книша;

¹⁴ Лист В. Кубійовича до А. Мельника. 7 травня 1941 р. // Володимир Кубійович. Т. II. Мемуари. Роздуми. Вибрані листи / Упоряд. та ред. О. Шаблій. — Париж, Львів, 2000. — С. 706.

проф. Кубійович: з'ясовує завдання українців у Генеральній Губернії. Є це наука до майбутньої праці на сході. Відбуватиметься вона під пильною обсервацією німців. На основі цього іспиту уложаться в майбутності відносини між українцями і німцями.

Ця конференція повинна зайнятися такими проблемами:

1. Платформа УЦК, цебто як уявляє собі УЦК працю в Генеральній Губернії;

2. Окреслення співпраці та розмежувати поле діяльності УЦК й ОУН.

3. Проблема молоді.

Ред. Глібовицький: Теперішня ситуація не подібна до попередніх, тому й форми праці інші, чого не завжди хоче зрозуміти українське громадянство. Німці на загал відносяться позитивно до нас, через те й ми мусимо окреслити своє до них відношення теж позитивно. При тому маємо великі можливості праці й порядкувати нашими справами неначе у себе в хаті. В зв'язку з цим УЦК являється свого роду українським урядом, хоч і з великими обмеженнями. Через те він мусить однаково заступати інтереси українців, що не є національними шкідниками, через те не може декларуватись по одній якійсь стороні. Це з одної сторони стягнуло б увагу німецької влади, з другої створило б опозицію, що могла б зрости в силу. Дальше через це УЦК може притягнути до праці весь позитивний український елемент.

Силою існування й життя в Г[енеральній] Г[убернії] Організації Українських Націоналістів виринає потреба усталити відносини між УЦК і ОУН. При цьому треба відрізнити працю, що її виконується, і людей, що цю працю ведуть.

Тут можливий зв'язок через людей, бо праця не може мати такої закраски, як в ОУН. Зрештою, не було б це добре і для самої ОУН, що в той спосіб втягнула до себе забагато непотрібних людей, замість тільки їх уміло використовувати. З другої сторони, УЦК не може вести політики *sensu stricto*¹⁵, але повинна включитися в широку українську політику, і тут саме є змична з ОУН.

Отже треба:

а). довести до однієї влади з одним джерелом влади, а до того саме тепер є сприятлива ситуація;

¹⁵ *Sensu stricto* (лат.) — у вузькому значенні, у вузькому розумінні.

б). розмежувати компетенції в щоденній праці.

Це останнє уявляю собі так:

Працю треба поділити, з огляду на брак людей до неї. Легко це зробити, бо так УЦК, як і ОУН є організаціями авторитарними. ОУН повинна вести політику, військові й розвідочні справи, а УЦК вестиме свої статуткові речі в порозумінні з ОУН, узгіднивши перед тим платформу співпраці з ОУН.

Відносно справи молоді – поставлена вона зле в УЦК і в ОУН. Тут мусить бути пороблені корективи, щоб можна ці речі вести легально.

Рівночасно з тим слід було б ясно поставити kwestію відповідальності УЦК. Формально є вона перед німецькою владою не окреслена, якщо йде про українське громадянство. До того доходила б ще відповідальність перед ПУН.

Проф. Кубійович: підкреслює наступні речі:

1. УЦК мусить бути доступний для всіх українців, т[е] зн[ачить] мусить нести поміч усім українцям;

2. 95% праці ОУН можна виконати через УЦК. Побажано, щоб якнайбільше націоналістів там працювало, при чому мусять вони відповідати перед проводом УЦК;

3. співпраця мусить полягати на довір'ю. Він має довіру до полк. Мельника і сподівається, що тішиться таким же самим довір'ям у полк. Мельника;

4. УЦК не обходить безпосередня справа ведення політики, зокрема заграничної, як теж військової справи, окремого обговорення вимагає справа планування на майбутнє і справа виховання молоді, при тому вирішує питання етичної бази в підході до молоді, як так же, яку молодь брати до ОУН. Цікавить його, яке відношення ОУН до макіявелізму Донцова і до таких кличів, як н[а] пр[иклад] – нація понад усе.

Мр. Кшиш: представив становище ОУН у тих справах виходячи з таких міркувань:

По розвалі Польщі збільшилася дуже українська еміграція. Велика її частина найшла на корінних українських землях у Г[енеральній] Г[убернії]. Праця не могла спочивати й велася далше. Це довело до того, що побіч ОУН, яка одинока із українських політичних організацій не стратила голови в военній суматоці і перша зачала громадську справу ставити на ноги, бо сьогодні

УЦК діє в Г[енеральній] Г[убернії], що прибрав теперішню форму по довшій еволюції і являється тепер одинокою можливою формою організування українського життя. Через це необхідно подбати, щоб собі не перешкоджати. Для того сьогоднішня конференція дуже добра, бо причиниться до усунення неясностей, а відомо, що незалежно від прихильного чи не прихильного взаємовідношення, (нерозбірливе слово) повстає саме через ті неясності. Тут треба підкреслити факт дотеперішньої лояльної взаємної співпраці з проф. Кубійовичем як провідником УЦК.

Йде про те, щоб визначити властиве місце ОУН і УЦК у теперішній українській дійсності. До того мусять бути взяті під увагу наступні моменти:

1. УЦК існує тільки від року – ОУН має за собою два десятки літ історії, традиції й досвіду в праці.

2. УЦК є обмежений у своїй діяльності як територіально до Г[енеральної] Г[убернії], як і компетентно до своїх статуткових завдань – ОУН діє на всіх українських землях і всюди, де для української справи що-небудь можна зробити, при чому всецілісність українських справ, цебто все, що зв'язане з визволенням України.

3. УЦК це вправді українська громадська організація в тому сенсі, що зложена з українців, працює для українців і серед українців, – але не є незалежна, залежить від німецької влади, якій мусить звітувати про свою діяльність, повідомляти про важніші плани, а навіть персональний склад УЦК з підбудовою мусить бути владою завжди затверджений і може бути лиш нею кожною хвилиною відкликаний. Натомість ОУН це вповні суверенна організація в тому змислі, що залежить тільки від українського диспозиційного центру, цебто від ПУН на чолі з Головою ПУН. Вправді в тактиці своїй може бути гнучка, але ніяка пресія не має впливу на обмеження суверенності ОУН, бо вона переноситься тоді на інший терен і по-старому незалежно діє.

Вийшовши з того, мусимо признати неспівмірність завдань і становища УЦК й ОУН. УЦК є частиною української дійсності, що нею кермує всеобіймаюча тотальна ОУН і тому мусить він, якщо не хоче клигати, тільки як слід виконати свої обов'язки, включившись на відповідній основі в сферу діяльності і впливів ОУН.

УЦК має той плюс, що підбираючи працівників, не мусить керуватися ідеологічно-політичними критеріями, а може бра-

ти всіх чесних українських фахівців, проте це з другої сторони є слабкістю УЦК, бо тоді буде він завжди зліпком випадково зібраних людей, що однією ногою стоять у дотеперішньому своєму духовному середовищі, а це дає змогу посилюватися відосереднім тенденціям в УЦК (н[а]пр[иклад] Холмщина, православні — католики, наддїпрянці — галичани). Цьому рада тільки одна: спершись на ОУН як на сильну політично однорідну й спаяну організацію. Тракувати її як свою певну базу, що до неї можна і треба притягати в співпрацю інші позитивні українські елементи, одначе не будши ними зв'язаними й не лякаючи, що можуть відскочити.

Конкретизація форм і метод співпраці буде завданням чергової конференції.

Инж. Сціборський: підкреслює, що не вистарчає самої довіри до однієї особи, бо особи можуть і колись будуть мінятися. Тут треба впровадити систему, незалежно від участі в ній тих чи інших осіб.

ОУН не треба трактувати звужено, як чисто військову чи терористичну організацію. Веде вона цілу визвольну політику так по лінії світогляду універсальним, а по лінії суспільній тотальним чинником. У тій площині слід розглядати справу взаємовідносин УЦК та ОУН. І тут відразу впадає в вічі неспівмірність партнерів, не зважаючи на те, що праця УЦК є дуже важна, потрібна й корисна по своєму змісті.

Ред. Глібовицький: стверджує, що немає розбіжностей в основних речах. Дальша дискусія повинна йти по лінії розгляду тактики в праці. Дотеперішня практика виказувала самі злі приклади, а саме примітивізм, говірливість, необдуманість, пересадну випадковість.

Дуже важна також квестія¹⁶ людей, бо це творитиме успіх праці, а без того не можна існувати, німецька влада попросту не лічилася б з ними.

Проф. Кубійович: насумує висліди сьогоднішньої конференції, стверджує зо своєї сторони, що немає засадничих розбіжностей. При тому додав, що вага Г[енеральної] Г[убернії] ще в тому, що можна тут витворити якусь форму української влади та охопити нею тотально всю українську суспільність. Творячи тут нові форми життя, н[а]пр[иклад] секції УЦК, виказуючи усі прикмети

¹⁶ Квестія — *kwestia* (польс.) — питання, справа.

корпоративних форм. Корисною справою УД К[омітет]ів це те, що маючи вони підхід до всього українства, можуть виховувати організації симпатиків і кандидатів. УЦК не хоче будувати своєї праці на механічному гуртуванні людей, мусить дібрати спаяний гурт людей, близьких собі ідейно.

Полк. Мельник заповідає чергову конференцію в вівторок¹⁷ о год. 4 п[о] п[олудню] з таким порядком нарад: 1). ідеологічні виступи; 2). конкретні способи співпраці; 3). квестія відповідальності; 4). справи молоді.

На цьому конференцію скінчено.

Документ 2.

ПІДСУМКИ

Конференції представників ОУН і УЦК в днях 14, 19, 20 грудня 1940 року.

Документ зберігається в Архіві ОУН, в частині, що перебуває у стані обробки, тому на час публікації ще не має повного архівного шифру. Це другий машинописний примірник, текст нанесений з одного боку 1 аркуша форматом, близьким до сучасного А4 без правок і дописок. Документ не завірений.

В тексті виправлено лише очевидні описки, частково унормовано пунктуацію. Прийнята у той час велика літера у назвах установ і організацій зберігається. Більшість скорочень, за винятком широковідомих, розкрито.

1) Конференція констатує, що Провід УЦК стоїть на ґрунті націоналістичного світогляду, бачить ув Організації Українських Націоналістів чинник національного визволення й суспільного конструктивізму та бажає переводити свою діяльність у згоді з націоналістичними програмовими засадами.

2) Конференція визнає необхідність співділання й доцільність плянового розмежування сфер чинности ОУН і УЦК. в основу згаданого розмежування кладеться наступний критерій:

¹⁷ Наступний вівторок припадав на 17 грудня 1940 р.

ОУН є революційною організацією всеукраїнського значення, в компетенції якої входить реалізація широких завдань нашої визвольної політики й державної розбудови;

б) УЦК є легально-статуарною установою, що має безпосереднім завданням організацію суспільного життя в Г[енеральній] Г[убернії].

В згоді з повищим критерієм, в компетенції УЦК приділяютьс-я сфери діяльності, визначені його статутом. Ділаючи в межах цих, УЦК спирається на ОУН, як на політичний чинник всеукраїнського значення.

3) Визначаючи прямі компетенції УЦК у властивих йому сферах, ОУН застерігає собі можливість діяння й впливів у тих галузях діяльності УЦК, що мають значення для загального розгортання її акції. Акція ОУН у таких галузях відбуватиметься проте не безпосередньо, а через УЦК і при допомозі членів ОУН, виделеговуваних на відповідні пости до УЦК та підчинених йому установ.

Члени ОУН, виделеговані на відповідні пости до УЦК і підчинених йому установ, відповідають перед Проводом УЦК і без порозуміння з ним не можуть бути відкликані з постів, які вони займають у апараті УЦК. В свою чергу УЦК буде порозуміватися з ОУН у тих випадках, коли для користі справи вважатиме за вказане звільняти членів ОУН від доручених їм в апараті УЦК функцій.

4) З галузей діяльності УЦК, наступні мають особливо важне значення для ОУН:

виховання молоді;

б) культурно-освітня діяльність;

в) організаційні реферати в апараті УЦК і УДК¹⁸.

В цих галузях ОУН буде забезпечена при допомозі УЦК якнайбільша можливість діяння і впливів у тих формах і на базі того практичного плану, що будуть у подробицях спільно опрацьовані представниками ОУН і УЦК.

5) Даючи до диспозиції УЦК своїх членів для обсадження постів і виконання різних функцій ув апараті УЦК, ОУН водночас не

¹⁸ УДК — Український Допомоговий Комітет, місцевий структурний підрозділ УЦК.

має застережень проти втягнення до цього апарату осіб з-поза організованого націоналістичного активу, коли цього вимагає добро справи й коли проти таких осіб не мається завваг засадничого й особистого характеру. Винятком із цього є бунтівники проти ПУН, так зв. диверсанти й здекларовані противники Українського Націоналістичного Руху, що не можуть перебувати в апараті УЦК.

Засадничо, всі питання, зв'язані з персональною політикою, будуть рішатися на підставі попереднього порозуміння між представниками ОУН і УЦК.

6) Співпрацю Кр[асвої] Екзек[утиви] Укр[аїнських] Зем[ель] під Німеччиною і УЦК координуватиме з рамені ПУН Орг[анізаційне] Бюро ОУН.

Співдіяння ОУН і УЦК відбуватиметься шляхом скликування періодичних конференцій і кожночасних порозумінь у міру потреби. Періодичні конференції мають скликатися щомісячно.

7) Конференція визначає конечність по змозі найскоріше вилінувати з апарату УЦК деструктивні елементи, зокрема так зв. диверсантів. Для реалізації цього завдання вироблений буде практичний плян.

8) Співдіючи у вищезгаданих формах з УЦК для реалізації своїх загальних завдань, ОУН водночас усіма можливими для неї засобами допомагатиме розвитку діяльності УЦК і скріплюватиме авторитет його Проводу серед української спільности.

9) Співдіяння ОУН і УЦК відбуватиметься на засаді дотеперішніх устійнень конференції, взаємного довірря, льяальности співвідповідальности перед Українським Націоналістичним Рухом.

10) Співдіяння ОУН і УЦК є довірочним і не належить наразі до ширшого оголошення.